

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/71/2015
Identifikačné číslo spisu:	8714010351
Dátum vydania rozhodnutia:	09.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Libor Duľa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8714010351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 9. februára 2016 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného A. F. , pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, písm. a/, ods. 3, písm. a/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. januára 2015, sp. zn. 10 To 37/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr por. dovolanie obvineného A. F. s a o d m i e t a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine týkajúceho sa skutku pod bodom 5/ a vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku obžalovaného A. F. uznal za vinného, že v čase medzi 17.00 hod. a 18.00 hod. dňa 22. novembra 2013, v mieste pred vstupnou halou do zariadenia Albert nachádzajúceho v meste Poprad, na ul. Pavlovovej, okr. Poprad, sa vyhrážal poškodenému S. N. tým spôsobom, že so strelnou zbraňou nezisteného typu, značky a kalibru, priloženou k hornej časti tela S. N., po predchádzajúcom nedorozumení, mu povedal „ešte ti nikto nevpálil guľku do hlavy“, čím toto konanie vzbudilo u poškodeného dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky naplní. Tým v bode 5 spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zákona.

Za to a tiež za skutky právne kvalifikované ako pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, uvedené pod bodmi 1/ až 4/ napadnutého rozsudku a tiež za skutok právne kvalifikovaný ako prečin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, uvedený pod bodom 6/ napadnutého rozsudku, krajský súd obžalovanému uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 4, § 37 písm. h/, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 6

(šesť mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona obžalovaného pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súčasne krajský súd zrušil výrok o treste rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 2T 47/2013 zo dňa 27. marca 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27. marca 2014 a ktorým bol obžalovanému uložený podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l/ Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorého výkon mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona podmienenčne odložený s určením skúšobnej doby podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona na 18 mesiacov, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Podľa § 319 Tr. poriadku odvolanie obžalovaného A. F. krajský súd zamietol.

Odvolaním napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa bol obž. A. F. uznaný za vinného v bode 1/ až 4/ z pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zákona, v bode 5/ z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zákona a v bode 6/ z prečinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 Tr. zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona a to na tom skutkovom základe, že

1/ v bližšie nezistenej dobe v meste A. v mesiaci september 2013 pod zámienkou sprostredkovania kúpy bytu po neplatičoch prehovoril P. B. na kúpu dvojizbového bytu na ul. H. č. X v A., kde v jeho doprovide vykonal aj obhliadku predmetného bytu s tým, že uvedený byt sa odpredáva za čiastku 18.000,- eur, pričom A. F. presvedčil P. B., aby na úhradu exekúcie viaznucej na tomto byte a kúpnej ceny, prevzal dňa 4. 10. 2013 úver vo VÚB banke, pobočka A. v čiastke 12.000,- eur, v Slovenskej sporiteľni v A. úver vo výške 6.000,- eur, následne celú čiastku 18.000,- eur P. B. osobne odovzdal A. F., po čom tento pod zámienkou úhrady ďalšieho exekučného konania, v čiastke 4.000,- eur presvedčil P. B. dňa 15. októbra 2013 na prevzatie úveru od spoločnosti Quatro, a.s. G., ktoré finančné prostriedky následne odovzdal obžalovanému, avšak byt, ktorý bol P. B. prezentovaný, do jeho vlastníctva neprešiel, kúpno-predajná zmluva spísaná nebola, čo A. F. zdôvodňoval termínmi na Správe katastra, ako aj ďalšími problémami a v následnej dobe prestal obžalovaný s P. B. komunikovať, pričom poškodeným bolo zistené, že byt, ktorý mal byť predmetom predaja tam bývajúca osoba a ani žiadna iná osoba neodpredáva ani nikdy neodpredávala, čím poškodenému P. B. bola spôsobená škoda vo výške 22.000,- eur,

2/ v presne nezistenej dobe v mesiaci november 2013 v meste A. kontaktoval poškodeného H. T., s ktorým sa dohodol na predaji dva + jedna izbového bytu č. 40 nachádzajúcom sa na štvrtom poschodí, ul. M. Y., vo vchode č. XX, súpisného čísla XXX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálneho územia A., obce A., na parcele KN č. 723, 724, 725, ktorý bol vo vlastníctve poškodeného a ktorý chcel predať za sumu 40.000,- eur tak, že prevedie vlastnícke práva k jednoizbovému bytu nachádzajúceho sa na presne nezistenom mieste, na sídlisku R. v meste A., ktorý mal mať obžalovaný A. F. v dispozícii a poškodenému následne doplatí v hotovosti zvyšnú časť z dohodnutej kúpnej ceny 40.000,- eur, na základe čoho podpísali plnú moc pre obžalovaného vzťahujúcu sa na všetky právne úkony súvisiace s predajom predmetného dva + jedna izbového bytu, následne dňa 18. novembra 2013 obžalovaný A. F. ako splnomocnený zástupca predávajúceho, podpísal kúpno-predajnú zmluvu s kupujúcim dva + jedna izbového bytu. A. Z., nar. XX. V. XXXX, trvale bytom A., ul. V. č. XX, okr. A., na základe ktorej mu kupujúci vyplatil v dvoch splátkach, v dňoch 18. novembra 2013 a 19. novembra 2013, celkovú sumu 30.000,- eur, kde prevzatie týchto finančných súm obž. A. F. potvrdil svojim podpisom na príjmových pokladničných dokladoch, pričom takto získanú finančnú hotovosť nevyplatil poškodenému H. T. a taktiež nepreviedol vlastnícke právo k jednoizbovému bytu nachádzajúcom na sídlisku R. v meste A., ktorý mal mať obž. A. F. v dispozícii, kde takto spôsobil poškodenému H. T. škodu vo výške 40.000,- eur,

3/ v presne nezistenej dobe v mesiaci júl 2013 v meste Z., okr. A., kontaktoval poškodených M. C. a M.

C., ktorí boli v tom čase vlastníkami bytu č. XX, každý v podiele 1/2, nachádzajúceho sa na prízemí bytového domu na ul. X. O., súpisné číslo XXX v meste Z., zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, katastrálneho územia Z., obce Z., parcela 206/23, s ktorými sa dohodol na predaji predmetného bytu, ktorí ho chceli predať za sumu 30.000,- eur, na základe dohody obžalovaný A. F. dohodol predaj bytu za nižšiu cenu, aká bola požadovaná a dohodnutá poškodenými, osobe O. H., nar. XX. T. XXXX, trv. bytom A. - S., ul. W. F. XXXX/XX, okr. A., ktorá dňa 19. augusta 2013 a 20. augusta 2014 poukázala prostredníctvom splnomocnenca, svojho otca, O. H., nar. XX. M. XXXX, trv. bytom A. - S., W. F. XXXX/XX, t. č. A. - S., ul. A. X, okr. A., finančné prostriedky na účet majiteľa O. G., nar. X. D. XXXX, č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 15.000,- eur a 2.000,- eur, taktiež dňa 21. augusta 2014 O. H. odovzdal v hotovosti obž. A. F. sumu 444,66 eur, čím vyplatil sumu 17.444,66 eur, nakoľko výdavky spojené s nedoplatkami k predmetnému bytu, poplatky za overenie podpisov, spracovanie kúpno - predajnej zmluvy a náklady spojené s vkladom do katastra nehnuteľností predstavovali sumu vo výške 555,30 eur, celkovo v sume 18.000,- eur, kde išlo o kúpnu cenu, ktorú dohodol A. F., ktorý si taktiež prevzal od O. G. sumu 17.000,- eur, zaslanú O. H., pričom takto obdržané peňažné prostriedky v hodnote 17.444,66 eur nevyplatil poškodeným bratom C., čím obž. A. F. spôsobil poškodeným M. a M. C. škodu vo výške 30.000,- eur,

4/ v čase okolo 12.00 hod. dňa 12. júna 2013, na čerpacej stanici OMV, ktorá sa nachádza v meste A., na ul. O. č. XXXX/XA, okr. A., sa mal obohatiť na škodu S. N. uvedením ho do omylu tým spôsobom, že mu prisľúbil poskytnutie finančnej hotovosti vo výške 1.200,- eur, ktorú mu ponúkol za vyplatenie závesného kondenzačného kotla zn. JUNKERS Top plus 28, ZSBR28-3, A+ST, 7,7-27,7 KW, 117L, ktorý si poškodený S. N. osobne prevzal zo spoločnosti Ptáček veľkoobchod a.s., so sídlom Poprad, ul. Partizánska č. 1849, okr. Poprad, na faktúru s tridsaťdňovou splatnosťou v hodnote 1708,14 eur, kde poškodený po tom, čo s takou sumou nesúhlasil a bol na ceste do spoločnosti Ptáček veľkoobchod a.s., aby vrátil predmetný kotol, ho opäť telefonicky kontaktoval A. F., že na predmetný kotol má kupca ochotného zaplatiť plnú sumu kotla, poškodený zaparkoval svoje vozidlo na čerpacej stanici OMV, nachádzajúcej sa v meste A. na ul. O. č. XXXX/XA, okr. A., kde naložil predmetný kotol do vozidla A. F., ktorý mu prisľúbil, že kúpnu cenu kotla t.j. 1708,14 eur, uhradí v lehote priamo spol. Ptáček veľkoobchod a.s., kde do dňa podania trestného oznámenia obžalovaný A. F., okrem zálohy vo výške 300,- eur, pre poškodeného neuhradil obstarávaciu cenu kondenzačného kotla zn. JUNKERS spol. Ptáček veľkoobchod a.s., čím týmto svojím konaním spôsobil škodu pre poškodeného S. N., spolu s pokutou za omeškanú platbu vo výške 1458,14 eur, nakoľko tento musel predmetnú obstarávaciu cenu kotla uhradiť spol. Ptáček veľkoobchod a.s. z vlastných zdrojov,

5/ v čase medzi 17.00 hod. a 18.00 hod. dňa 22. novembra 2013, v mieste pred vstupnou halou do zariadenia Albert nachádzajúceho v meste A., na ul. A. okr. A., sa vyhrážal poškodenému S. N. tým spôsobom, že so strelnou zbraňou nezisteného typu, značky a kalibru, priloženou k hornej časti tela S. N., po predchádzajúcom nedorozumení, slovami „ešte ti nikto nevpálil guľku do hlavy“, čím toto konanie vzbudilo u poškodeného dôvodnú obavu, že svoje vyhrážky naplní,

6/ po prechádzajúcej vzájomnej dohode s O. G. tento dňa 06. októbra 2012 v Hypermarkete TESCO v A., uzatvoril so spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, kde na základe tejto zmluvy mu bol poskytnutý úver na nákup tovaru - sporáku, presne nezistenej značky a typu vo výške 422,01 eur, kde v tejto zmluve sa zaviazal poskytnutý úver uhradiť spolu s navýšením v 12-tich mesačných splátkach, pri podpisovaní zmluvy uviedol nepravdivé údaje v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a jeho splácanie a to, že je zamestnaný u zamestnávateľa PETROSTAV so sídlom Hozelec č. 122, okres Poprad, na dobu neurčitú s čistým mesačným príjmom vo výške 500,- eur, čo sa nezakladalo na pravde, úver uzatvoril s tým vedomím, že ho nebude splácať, pretože tento mal podľa prechádzajúcej vzájomnej dohody splácať A. F., ktorý prezval tovar, na ktorý bol úver poskytnutý, čím takto svojím spoločným konaním spôsobili spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany škodu vo výške 538,68 eur.

Za to mu bol uložený podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h/ Trestného zákona,

§ 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a § 42 ods. 1 s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona bol súčasne zrušený výrok o treste z rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 2T/47/2013 zo dňa 27. marca 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27. marca 2014 a ktorým mu bol uložený podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l/ Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorého výkon mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona podmienene odložený s určením skúšobnej doby podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona na 18 mesiacov, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Ďalej podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu bola uložená povinnosť nahradiť poškodeným škodu a to P. B. vo výške 22.000,- eur, H. T. vo výške 32.000,- eur, M. C. vo výške 24.480,- eur a S. N. vo výške 1.450,- eur.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodený Home Credit Slovakia, a. s. s jeho nárokom na náhradu škody bol odkázaný na občianske súdne konanie a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na občianske súdne konanie bol so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaný tiež poškodený M. C..

Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený F. písomným podaním obhajcu, doručeným Okresnému súdu Poprad 22. júla 2015.

Ako právny dôvod dovolania uviedol obvinený dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Konkrétne namieta, že na verejnom zasadnutí krajského súdu nedal súhlas na svoju obhajobu iným advokátom, ktorý sa dal ním splnomocneným obhajca zastúpiť.

Svoj súhlas, resp. jeho potrebu odvodzuje obvinený od ustanovenia § 36 ods. 2 Tr. por. o zastúpení advokáta advokátskym koncipientom.

Poukazuje na ustanovenia § 293 ods. 10, § 298 a § 252 ods. 4 Tr. por.

Tieto ustanovenia znejú:

§ 293 ods. 10 Tr. por.:

Obhajca obvineného sa vždy zúčastní verejného zasadnutia, na ktorom sa koná o odvolaní, ako aj verejného zasadnutia, na ktoré dal podnet svojim návrhom obvinený.

§ 298 Tr. por.:

Na verejnosť, konanie, začiatok a odročenie verejného zasadnutia sa použijú primerane ustanovenia o hlavnom pojednávaní.

§ 252 ods. 4 Tr. por.:

V prípadoch povinnej obhajoby nemožno konať hlavné pojednávanie bez prítomnosti obhajcu. Ak nejde o prípad povinnej obhajoby a obžalovaný má obhajcu, možno vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obhajcu, len ak s tým obžalovaný súhlasí.

Finálne obvinený navrhuje vysloviť porušenie zákona v naposledy citovanom ustanovení vo svojom neprospech, zrušiť rozsudok okresného súdu a prikázať tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor navrhol dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd, zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/, alebo d/ až f/ Tr. por.), pričom vzhľadom na špecifikum uplatnenej okolnosti nemožno použiť obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4 Tr. por. Zároveň však zistil, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania uvedené v § 371 (ods. 1) Tr. por.

Mýli sa dovolateľ, pokiaľ vychádza pri úprave zastupovania obhajcu iným advokátom z ustanovenia § 36 ods. 2 Tr. por., ktoré sa týka zastupovania obhajcu advokátskym koncipientom.

Možnosť zastupovania advokáta iným advokátom (a to aj pri obhajobe v trestnom konaní) je upravená v § 16 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov.

Toto ustanovenie znie:

- (1) Advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom.
- (2) Pri jednotlivých úkonoch môže advokáta zastúpiť advokátsky koncipient alebo aj iný zamestnanec advokáta.
- (3) Zastupovanie podľa odsekov 1 a 2 nie je možné proti vôli klienta.

Súhlas so zastúpením obhajcu iným advokátom (tzv. substitúcia) v zmysle ods. 3 naposledy citovaného ustanovenia obvinený poskytol v splnomocnení, ktoré udelil na obhajobu advokátovi JUDr. Milanovi Križalkovičovi dňa 14. februára 2014. Túto okolnosť konštatoval krajský súd na verejnom zasadnutí, keď po predložení substitučného splnomocnenia (udeleného JUDr. Križalkovičom) na dotknutý úkon zastupujúcim obhajcom JUDr. Jozefom Ondákom, obvinený prehlásil, že s takým zastúpením nesúhlasí. Vzhľadom na súhlas obvineného, vyjadrený ako je uvedené vyššie, však krajský súd verejné zasadnutie vykonal.

Obvinený bol teda zastúpený na verejnom zasadnutí advokátom JUDr. Ondákom ako obhajcom.

Keďže zastupovanie advokáta iným advokátom nie je možné proti vôli klienta (ako vyplýva z ods. 3 naposledy citovaného ustanovenia), súhlas obvineného udelený na také zastupovanie v splnomocnení (primárne zvolenému) obhajcovi je nepochybne možné odvolať (rovnako ako je možné odvolať splnomocnenie obhajcu s právnymi účinkami podľa § 33 ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka).

Nie je však takým spôsobom možné postupovať v prípade, ak už bol nariadený úkon trestného konania, konkrétne v prejednávanej veci verejné zasadnutie odvolacieho súdu. Zákon (Trestný poriadok) totiž v príslušnom smere chráni umožnenia (neznemožnenia) výkonu spravodlivosti (pri zachovaní náležitých obhajobných možností obvineného).

Obvinený musí (musel) byť v konkrétnom prípade zastúpený obhajcom, keďže si ho zvolil a je potrebná účasť obhajcu na úkone (§ 293 ods. 10 Tr. por.) - zastúpený na verejnom zasadnutí obhajcom aj bol.

Pri už nariadenom úkone trestného konania je však obmedzená dispozícia obvineného osobou obhajcu, ktorého si zvolil alebo odobril udelením súhlasu na zastúpenie obhajcu iným advokátom.

To vyplýva z ustanovenia § 36 ods. 4 Tr. por., ktoré znie:

Za včasnosť zvolenia obhajcu, ako aj za včasnosť podania žiadosti o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 zodpovedá obvinený; pri zmene obhajcu nie je zvolenie obhajcu alebo ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 dôvodom na zmenu termínu už nariadeného úkonu trestného konania.

Podľa výkladového pravidla a maiori ad minus (od väčšieho k menšiemu) sa toto ustanovenie analogicky použije aj na situáciu odvolanie súhlasu obvineného na zastúpenie obhajcu iným advokátom, keď

obvinený už taký súhlas skôr (v splnomocnený obhajcu) udelil.

Inak by bolo možné súhlasom (jeho udeľovaním a odvolávaním) zamedziť ďalšiemu priebehu, resp. skončeniu konania bezbreho.

Odvolanie už udeleného súhlasu obvineného na zastúpenie obhajcu iným advokátom (§ 16 ods. 1, ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov), ak je zastupujúci obhajca prítomný, nie je dôvodom na zmenu termínu už nariadeného úkonu trestného konania. Takým dôvodom totiž nie je (dokonca) ani zmena zvoleného alebo ustanoveného obhajcu obvineným - ustanovenie § 36 ods. 4 Tr. por. je na tento účel potrebné použiť per analogiam.

Podporne (pri použití analógie) je potrebné použiť aj ustanovenie § 43 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého skôr zvolený alebo ustanovený obhajca je povinný plniť svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom.

Obvineným uvádzaná okolnosť je teda mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (aj mimo iných dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por.), preto bolo jeho dovolanie odmietnuté ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.